

Анотація програми навчання

«Інклюзивна освіта: сучасні підходи до навчання дітей з особливими освітніми потребами»

Програма розроблена для ГО «Навчай для України» в рамках реалізації проєкту «Зміцнення майбутнього Миколаєва – розширення можливостей стійких громад, сімей і громадянського суспільства для реконструкції та відновлення», що впроваджується за підтримки Save the Children International in Ukraine та фінансування Міністерства закордонних справ Данії (договір №19452 від 01.01.2025 року).

Анна Павліщева- сертифікована та акредитована в Collegium Wratislaviense (Польща) тьюторка II ступеня, тренерка International Academy of Tutoring, авторка та розробниця курсів для педагогів і педагогинь в Освітньому серіалі «Класний виклик: початок учителювання» від ГО «Навчай для України» на Дія.Освіта., тренерка з впровадження інклюзивного навчання (ГО «Спільна допомога»), тренерка програми «Тьюторинговий підхід в надолуженні знань та авичок», "Хвиль натхнення", навчання вчителів тьюторським інструментам для надолуження освітніх втрат «Тьюторський Catch-Up у середній школі» від ГО «Навчай для України»; спікерка Міжнародного форуму "Інклюзивне навчання: досвід ефективних змін", XXIV Міжнародної науково-практичної конференції "Інклюзивне освітнє середовище: проблеми, перспективи та кращі практики" з темою “Крок до успіху: життестійкість та підтримка у навчанні дітей з особливими освітніми потребами”, на VI Міжнародному конгресі тьюторингу “Крок до успіху: Життестійкість і підтримка у навчанні дітей з особливими потребами”, Міжнародному конгресі Інституту економіки та менеджменту "Україна" «Економіко-правова парадигма розвитку інклюзивного середовища».

Мета програми

Сформувати у педагогів сучасні компетентності щодо організації інклюзивного освітнього середовища, планування індивідуальних програм розвитку (ІПР), застосування універсального дизайну навчання (UDL) та

інструментів психо-емоційної підтримки для дітей з ООП, їхніх сімей і педагогів.

Основні теми (8 модулів × 1,5 год)

- Школа без бар'єрів: створення дружнього середовища
- Урок для всіх: секрети універсального дизайну (UDL)
- Разом із батьками: шлях від недовіри до партнерства
- ІПР як компас: SMART-цілі для розвитку і подолання освітніх втрат
- Особливий світ: підтримка дітей з РАС та іншими потребами
- Серце вчителя: психо-емоційна підтримка дітей, батьків і себе
- Мова довіри: комунікаційні інструменти та цифрові рішення
- Від теорії до дії: практичні кейси та особистий план підтримки
- Самостійна робота (3 год):

Очікувані результати

- Створювати інклюзивне середовище, дружнє до дітей з ООП.
- Планувати ІПР та формулювати SMART-цілі.
- Застосовувати принципи UDL.
- Підтримувати дітей з РАС, ЗПР, мовленнєвими порушеннями та ОРА.
- Надавати психо-емоційну підтримку дітям і батькам.
- Користуватися цифровими платформами для інклюзивного навчання.
- Створювати власні стратегії подолання освітніх втрат.

Програма навчання

«Інклюзивна освіта: сучасні підходи до навчання дітей з особливими освітніми потребами»

Розроблено для ГО «Навчай для України» в рамках реалізації проєкту «Зміцнення майбутнього Миколаєва – розширення можливостей стійких громад, сімей і громадянського суспільства для реконструкції та відновлення», що впроваджується в Україні за підтримки Save the Children International in Ukraine та фінансування Міністерства закордонних справ Данії (договір №19452 від 01.01.2025 року).

Авторка та тренерка-розробниця: Анна Павліщева

Найменування програми:

«Інклюзивна освіта: сучасні підходи до навчання дітей з особливими освітніми потребами»

Обсяг (тривалість):

15 академічних годин / 0,5 кредиту ЄКТС

Форма проведення тренінгу:

онлайн-вебінар

Форма контролю:

Тестування, участь у практичних вправах

Вступ

Інклюзивна освіта ґрунтується на ідеї рівного доступу до якісного навчання всіх дітей незалежно від їхніх освітніх потреб. Сучасні підходи орієнтовані на універсальний дизайн навчання (UDL), мультидисциплінарну взаємодію, партнерство з батьками та психо-емоційну підтримку. Програма спрямована на розвиток педагогічних компетентностей у сфері інклюзії, подолання освітніх втрат та впровадження практичних стратегій підтримки дітей з ООП.

Завдання програми

- Сформувати уявлення про сучасні підходи до інклюзивного навчання, зокрема принципи UDL та дружнього середовища (ДРУГ).
- Ознайомити педагогів із алгоритмом планування ІПР, SMART-цілями та адаптацією завдань для подолання освітніх втрат.
- Дати стратегії роботи з дітьми з РАС, ЗПР, порушеннями мовлення, ОРА.
- Надати інструменти психо-емоційної підтримки дітей, батьків і педагогів.
- Сформувати навички партнерства з батьками та колегами.
- Ознайомити з цифровими платформами та додатками для дітей з ООП.
- Відпрацювати практичні кейси та створити особисті стратегії підтримки.

Зміст програми (8 модулів × 1,5 години)

Модуль 1. Школа без бар'єрів: як створити дружнє середовище

- Принципи доступності.
- Концепція ДРУГ.
- Практичні інструменти.

Модуль 2. Урок для всіх: секрети універсального дизайну (UDL)

- Три стовпи UDL.
- Доступність для дітей з ООП.
- Міні-аналіз уроків.

Модуль 3. Разом із батьками: шлях від недовіри до партнерства

- Стратегії діалогу.
- Алгоритм зустрічі.
- Подолання опору.

Модуль 4. ІПР як компас: SMART-цілі для розвитку і подолання освітніх втрат

- Алгоритм складання ІПР.
- SMART-цілі.
- ІПР і подолання освітніх втрат.

Модуль 5. Особливий світ: підтримка дітей з РАС та іншими потребами

- Особливості розвитку.
- Візуальні розклади, соціальні історії.
- Реагування на кризові ситуації.

Модуль 6. Серце вчителя: психо-емоційна підтримка дітей, батьків і себе

- Техніки зниження стресу.
- Підтримка батьків.
- Профілактика вигорання.

Модуль 7. Мова довіри: комунікаційні інструменти та цифрові рішення

- NVC, активне слухання.
- Робота з сильними сторонами.
- Цифрові додатки для інклюзивного навчання.

Модуль 8. Від теорії до дії: практичні кейси та особистий план підтримки

- Розбір кейсів.
- Групові стратегії.
- Рефлексія й план дій.

Самостійна робота:

Завдання 1. (1 година)

Опрацювати матеріали:

- “Шкільна інклюзивна освіта” (брошура МОН / Save the Children)
- “Партнерство з батьками”
- “ Універсальний дизайн в освіті”

Написати короткий **аналіз (до 1 стор.)**:

Як принципи універсального дизайну можна застосувати у вашому предметі або класі?

Наведіть приклади 2 адаптацій або прийомів, які зроблять навчання доступним для всіх учнів.

Завдання 2. (1 година)

Розробіть короткий фрагмент уроку (5–10 хвилин) з урахуванням:

- принципів універсального дизайну (UDL),

- можливостей для дитини з певною ООП (виберіть зі списку: РАС, ЗНМ, порушення зору, ЗПП тощо),
- однієї з технік підтримки, які розглядалися на вебінарі (візуальні підказки, карта уроку, SMART-ціль тощо).
- Опишіть мету, хід, адаптації (не більше 1 сторінки).

Завдання 3. (1 година)

Заповніть анкету-рефлексію (усно або письмово):

1. Які думки чи відкриття після вебінару для вас стали найважливішими?
2. Що з отриманого досвіду ви вже можете впровадити у своїй роботі?
3. Яку підтримку вам потрібно від колег або адміністрації для розвитку інклюзивного середовища?

Форма звіту:

Електронний документ (Word або Google Docs) з трьома розділами:

Напрямок підготовки (згідно з п.15 Положення №800):

Розвиток професійних компетентностей

Перелік компетентностей:

- інклюзивна
- емоційно-етична
- комунікативна
- педагогічного партнерства
- використання освітніх інновацій

Очікувані результати навчання

- Створювати інклюзивне середовище, дружнє до дітей з ООП.
- Планувати ІПП та формулювати SMART-цілі.
- Застосовувати принципи UDL.
- Підтримувати дітей з РАС, ЗПП, мовленнєвими порушеннями та ОРА.
- Надавати психо-емоційну підтримку дітям і батькам.

- Користуватися цифровими платформами для інклюзивного навчання.
- Створювати власні стратегії подолання освітніх втрат.

Використана література

- Софій Н. З., Найда Ю. М. (упоряд.). Інклюзивне навчання: Інформаційний посібник для вчителів закладів загальної середньої освіти. – Київ, 2019.
- Save the Children, Данська рада у справах біженців. Шкільна інклюзивна освіта: брошура. – 2019.
- Павліщева А. Тема: Універсальний дизайн в освіті. – 2023.
- Павліщева А. Партнерство з батьками: тренінгові матеріали. – 2024.
- Booth T., Ainscow M. Index for Inclusion: developing learning and participation in schools. – Bristol: CSIE, 2016.
- Dweck C. Mindset: The New Psychology of Success. – New York: Random House, 2017.
- Seligman M. Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being. – New York: Free Press, 2011.
- ЮНЕСКО. Guidelines for Inclusion: Ensuring Access to Education for All. – Paris: UNESCO, 2009.

Підсумкове оцінювання

Підсумкова оцінка складається з:

- результатів вхідного та вихідного тестування;
- участі в інтерактивних вправах і групових завданнях;
- виконання фінального практичного завдання (розробка міні-стратегії підтримки учня/учениці з ООП з урахуванням освітніх втрат).